

Pwyllgor	PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU
Dyddiad	5 Hydref 2023
Teitl	Cytundeb Cyflawni Drafft Cynllun Datblygu Lleol Gwynedd
Aelod Cabinet	Cynghorydd Dafydd Meurig
Awdur	Gareth Jones – Pennaeth Cynorthwyol Adran Amgylchedd
Pwrpas	Cyflwyno'r Cytundeb Cyflawni Drafft

1. Cefndir

- 1.1 Bydd yr Aelodau yn ymwybodol fod Adroddiad Adolygu wedi cael ei baratoi ac mewn cyfarfod o'r Cyngor Llawn ym mis Mawrth 2022 cytunodd y Cyngor Llawn i gyhoeddi'r Adroddiad Adolygu a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru. Casgliad yr Adroddiad Adolygu oedd bod angen paratoi Cynllun Datblygu Lleol newydd yn dilyn y weithdrefn Adolygiad Llawn. Yn dilyn y penderfyniad yma ym mis Mehefin 2022 penderfynodd y Cabinet i ddod ar gytundeb cydweithio efo Cyngor Sir Ynys Môn i ben a sefydlu Tîm Polisi Cynllunio ar gyfer Cyngor Gwynedd, fydd yn paratoi Cynllun Datblygu Lleol newydd ar gyfer Ardal Awdurdod Cynllunio Lleol Gwynedd yn unig.
- 1.2 Bydd y CDLI newydd yn cwmpasu cyfnod rhwng 2024 a 2039 a, phan gaiff ei fabwysiadu'n ffurfiol gan y Cyngor, bydd yn darparu'r fframwaith polisi ar gyfer datblygu a defnydd tir o fewn Ardal Awdurdod Cynllunio Gwynedd (ac eithrio'r rhan honno a gwmpesir gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri). Tra mae'r CDLI newydd yn cael ei baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026 bydd yn parhau i ddarparu'r fframwaith polisi ar gyfer penderfyniadau ar geisiadau cynllunio.

2. Y Cytundeb Cyflawni

- 2.1 Y cam cyntaf o'r broses o baratoi Cynllun Datblygu Lleol newydd ydi paratoi Cytundeb Cyflawni (CC). Mae'r CC mewn dau rhan fel sydd wedi nodi isod :
1. Amserlen o'r Camau Allweddol ar gyfer paratoi'r CDLI newydd; a
 2. Cynllun Cynnwys Cymunedau sydd yn nodi sut a pryd gall y rhanddeiliaid a'r gymuned gyfrannu yn ystod y broses o baratoi'r Cynllun.
- 2.2 Pwrpas y CC ydi gosod allan amserlen ar gyfer paratoi y CDLI a hefyd gosod allan y modd y mae Cyngor Gwynedd yn bwriadu cynnwys y gymuned leol a rhanddeiliaid eraill yn y broses o baratoi Cynllun Datblygu Lleol newydd Cyngor Gwynedd. Mae'r Cytundeb Cyflawni yn darparu manylion am y gwahanol gamau yn y broses a sut a phryd mae'r rhanddeiliaid yn gallu cymryd rhan.

- 2.3 Unwaith y cytunir arno gan Lywodraeth Cymru, mae'r CC yn ymrwmo'r Cyngor i gynhyrchu y CDLI newydd o fewn yr amserlen sydd wedi ei gyflwyno yn y CC a hefyd i ymgynghori yn y modd sydd wedi ei osod allan yn y ddogfen.

3. Crynodeb o gynnwys y Ddogfen drafft

Yr amserlen

- 3.1 Mae'r amserlen sydd wedi ei osod allan yn y CC yn un heriol ond yn realistig. Wrth ddrafftio'r amserlen mae ystyriaeth wedi cael ei rhoi i ddisgwyliadau Llywodraeth Cymru sydd wedi ei osod allan yn Llawlyfr Cynlluniau Datblygu (Mawrth 2020), fod angen paratoi cynllun datblygu lleol o fewn 3.5 mlynedd. . Yn unol â'r amserlen sydd wedi ei osod allan isod (ag sydd i'w weld yn y CC drafft) rhagwelir y bydd y CDLI newydd yn cael ei fabwysiadu'n ffurfiol mis Medi/Hydref 2027. Mi fydd cadw i'r amserlen yn bwysig i sicrhau fod Cynllun Datblygu Lleol newydd yn cael ei fabwysiadu yn unol â'r amserlen ar gyfer cyflwyno fframwaith polisi cynllunio newydd ac yn amserol.

Rhif y Cam	Cam	Amserlen	Cyfnodau Ymgynghoriad Allweddol
Diffiniol			
1	Cytundeb Cyflawni - Paratoi - Ymgynghori efo rhanddeiliaid allweddol -Cyflwyno i Lywodraeth Cymru	Medi 2023 – Mawrth 2024	Ymgynghoriad Cyhoeddus Hydref -Tachwedd 2023 Cymeradwyaeth gan y Cyngor Mawrth 2024 Cyflwyno i Lywodraeth Cymru Mawrth 2024
2	Cyn adneuo - paratoi, cynnwys ag ymgynghori - Papur Gweledigaeth ag opsiynau strategol - Galw am safleoedd Angen Papurau Cefndir Penodol	Mawrth 2024 - Awst 2025	Galw am safleoedd Mawrth/Ebrill 2024 am o leiaf 6 wythnos

	Ymgynghoriad Cyn Adneuo Strategaeth a Ffafir Asesiadau Effaith AC/AAS a ASC	Mawrth 2024 - Awst 2025	Mawrth 2025 i Ebrill 2025
3	Cynllun Adnau	Medi 2025- Awst 2026	Ymgynghoriad Cyhoeddus Rhagfyr 2025 /Ionawr 2026
Dangosol			
4	Cyflwyno	Medi 2026	n/a
5	Archwiliad	11 mis o gyflwyno (targed)	Gellir fod ymgynghoriad pellach yn dilyn yr archwiliad
6	Adroddiad yr Arolygydd	Awst 2027	
7	Mabwysiadu	Medi/Hydref 2027 (rhaid mabwysiadu o fewn o fewn 8 wythnos o dderbyn yr adroddiad)	n/a

3.2 Fel sydd wedi ei nodi yn y tabl uchod mae'r prif gamau o baratoi Cynllun wedi ei rannu i gamau diffiniol a chamau dangosol.

3.3 Mae'r **camau diffiniol** yn cynnwys y camau hyd at y cynllun adnau, mae hyn yn cynnwys y cyfnod ymgynghori ar y Cynllun Adnau. Mae gan y Cyngor rheolaeth dros y camau yma, mae hyn wedi cael ei gynllunio ar ei gyfer wrth baratoi'r CC ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn y drefn adrodd sydd i'w weld yn atodiad 3 o'r CC. Mae hyn sydd yn ddisgwyliedig yn y camau uchod wedi cael ei osod allan yn fras isod. Mae'r camau yma yn cynnwys:

Cyfranogiad Cyn Adneuo

- Adolygu/diweddaru'r sail tystiolaeth
- Galw am safleoedd
- Paratoi papur gweledigaeth ac opsiynau strategol gan gynnwys lefelau a dosbarthiad twf
- Paratoi y Hoff Strategaeth gan gynnwys Arfarniad Cynaliadwyedd, Asesiad, Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, Asesiad Effaith Integredig yn cynnwys asesiad ar effaith ar yr Iaith Gymraeg , iechyd ayyb.
- Ymgynghoriad ar y weledigaeth, opsiynau strategol a'r Hoff Strategaeth
- Ystyried sylwadau a dderbyniwyd fel rhan o'r ymgynghoriad a paratoi adroddiad ymgynghori cychwynnol.

Cynllun Adnau

- Paratoi Cynllun Adnau a'r dogfennaeth cysylltiol a diweddarau'r sail tystiolaeth
- Ymgynghori ar y Cynllun Adnau , Adroddiad yr Arfarniad o Gynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol, Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, Asesiad Effaith Integredig
- Asesu canlyniad yr ymgynghoriad a pharatoi Adroddiad Ymgynghori
- Paratoi dogfennau CDLI i'w cyflwyno

- 3.4 **Camau dangosol** - y camau yma ydi'r rhai sydd yn dilyn yr ymgynghoriad ar y Cynllun Adnau a pharatoi'r dogfennau cysylltiedig i'r Llywodraeth ar gyfer Archwiliad Cyhoeddus. Mae gan y Cyngor llai o reolaeth dros yr amserlen ar y camau yma oherwydd mae'n cael ei ddylanwadu gan y nifer o ymatebion i'r ymgynghoriad ar y Cynllun Adnau rydym yn ei derbyn ag hefyd ar raglen waith Penderfyniadau Cynllunio ac Amgylchedd Cymru (PEDW) i gynnal yr Archwiliad.

Cynllun Cynnwys y Gymuned

- 3.5 Mae rheoliadau CDLI yn gosod allan yr angen ymgynghori ar bwyntiau penodol o'r broses o baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol a bod hi'n hanfodol wrth lunio CDLI i gynnwys pobol *i geisio sicrhau mwy o gonsensws a chryfhau cyfraniad y gymuned ar y broses o lunio cynllun* (Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Mawrth 2020). Mae'r Cynllun Cynnwys Cymunedau yn amlinellu sut y gall unigolion, asiantau, sefydliadau ac eraill fod yn rhan o'r broses o lunio'r cynllun. Mae'n nodi'r ffyrdd y bydd y Cyngor yn ymgysylltu a pryd fydd y cyfleoedd i bobol gyfrannu i'r broses o baratoi Cynllun. Mae Atodiad 6 o'r CC yn gosod allan y cyrff ymgynghori penodol a chyffredinol, ond nid yw'n rhestr gynhwysfawr oherwydd nid yw yn bosib i'r CC adnabod bob un o'r cyrff lleol sydd yn gweithio o fewn y Sir. Nid yw hyn yn golygu bod y cyrff yma ddim yn gallu fod yn rhan o'r broses, oherwydd mi fydd ymgynghoriadau bydd yn cael eu cynnal yn cael eu amlygu ar wefan y Cyngor a cyfryngau cymdeithasol, i geisio sicrhau fod pawb sydd a diddordeb yn y broses yn ymwybodol o'r cyfleon i gyfrannu. Hefyd mae'r ymgynghoriad ar y CC yn rhoi cyfle i bobl rhoi gwybod i'r Cyngor os mae yna fudiadau neu gyrff lleol ar goll sydd angen cael eui adnabod yn y CC. Mae gan y Cyngor basdata cysylltiadau sydd yn deillio o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd ac mi fydd y rhai sydd ar y basdata yn cael eu hysbysu o'r cyfleoedd ymgynghori. Gall unrhyw un ofyn am gael eu hychwanegu i'r basdata ar unrhyw adeg, a bydd unrhyw un sy'n cyflwyno sylwadau yn ystod unrhyw un o'r camau ymgynghori yn cael eu hychwanegu at y basdata.

Asesiadau Effaith

- 3.6 Fel rhan o baratoi CDLI fe fydd yn ofynnol cydymffurfio a'r gofynion Arfarniad Cynaliadwyedd. Fe fydd rhaid ail-ymweld a'r fframwaith Arfarniad Cynaliadwyedd sydd wedi ei gynnwys yn y Cynllun mabwysiedig a'i ddiwygio yn ôl yr angen. Yn unol â deddfwriaeth fe fydd asesiad o'r effaith posib y CDLI ar yr iaith Gymraeg yn cael ei gynnwys yn yr Arfarniad Cynaliadwyedd. Bydd ystyriaeth yn cael ei roi i baratoi Arfarniad Integredig o Gynaliadwyedd bydd yn rhoi ystyriaeth i faterion cynaliadwyedd, amgylcheddol, iechyd, llesiant, cydraddoldeb mewn ffordd integredig yn unol a chanllawiau'r Llywodraeth.

- 3.7 Yn ogystal â'r gofynion Arfarniad Cynaliadwyedd, bydd yn ofynnol dangos sut mae'r CDLI yn cyfrannu tuag at amcanion y Ddeddf Llesiant a'r 5 ffordd o weithio sydd wedi cael eu hadnabod yn y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn nodi fod gofynion y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn rhan hanfodol o ddatblygiad/adolygiad y fframwaith Arfarniad Cynaliadwyedd.
- 3.8 Bydd rhaid ymgymryd ag Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd o'r CDLI er mwyn pennu os yw'r polisiâu a'r dynodiadau a gynhwysir yn y Cynllun yn debygol o effeithio ar safleoedd dynodedig Ewropeaidd.

4. Ymgynghoriad Cytundeb Cyflawni

- 4.1 Mae gofyn statudol i ymgynghori a chyrrff ymgynghori cyffredinol a phenodol rhanddeiliaid ar gynnwys y Cytundeb Cyflawni, ond ystyriwyd hefyd yn briodol ymgynghori gyda'r rhai sydd ar basdata'r Cynllun Datblygu Lleol ynghyd a'r cyhoedd trwy hysbysu'r ymgynghoriad ar wefan y Cyngor a trwy gyfryngau cymdeithasol. Ystyriwyd fod hyn yn briodol er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r Cytundeb Cyflawni a sicrhau fod pawb sydd a diddordeb yn y CDLI yn ymwybodol fod gwaith yn cychwyn ar y CDLI a pryd fydd cyfleon i gyfrannu.
- 4.2 Mae paragraff 5 isod yn nodi'r camau nesaf cyn i'r CC cael ei gytuno gan Llywodraeth Cymru. Bydd cytundeb gan Lywodraeth Cymru ar y CC yn nodi cychwyn ffurfiol y broses o baratoi CDLI newydd. Unwaith mae'r CC wedi cael ei gyflwyno a'i gytuno gan y Llywodraeth mae hyn yn ymrwymo'r Cyngor i baratoi CDLI o fewn yr amserlen sydd wedi ei chytuno a dilyn y prosesau ymgynghoriad. Os bydd angen adolygu'r CC oherwydd llithriad yn yr amserlen, bydd rhaid i hyn cael ei gytuno gan y Cyngor a Llywodraeth Cymru. Mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn nodi '*Dim ond o dan amgylchiadau eithriadol y dylid ystyried amserlen ddiwygiedig wrth baratoi'r cynllun*'

5. Camau nesaf

Cyfarfod	Pryd	Penderfyniad
Cabinet	Hydref 2023	Cytuno ar gynnwys y ddogfen a cytuno ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus
Gweithgor Polisi Cynllunio	Ionawr 2024	Ystyried y sylwadau wedi eu derbyn fel rhan o'r ymgynghoriad cyhoeddus
Cabinet	Chwefror 2024	Ystyried y sylwadau wedi eu derbyn fel rhan o'r ymgynghoriad cyhoeddus a gwneud argymhelliad i'r Cyngor Llawn
Cyngor Llawn	Mawrth 2024	Cytuno ar gyflwyno'r Cytundeb Cyflawni i Lywodraeth Cymru i'w gytuno a chychwyn y broses o baratoi'r CDLI yn ffurfiol.

6. Argymhelliad

- 6.1 Pwrpas yr adroddiad ydi i gyflwyno copi drafft o'r Cytundeb Cyflawni i'r Pwyllgor, gofynnir i'r Pwyllgor dderbyn yr adroddiad a cyflwyno unrhyw sylwadau ar gynnwys y Cytundeb Cyflawni. Mi fydd unrhyw sylwadau yn cael ei cyflwyno ar lafar i'r cyfarfod o'r Cabinet 10 Hydref 2023.

Atodiad 1: Cytundeb Cyflawni drafft Cynllun Datblygu Lleol Gwynedd